

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2025

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen zijn:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2026 hebben ontvangen. Het ingevulde aanvraagformulier dient voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt na ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

Uitgebreid formulier

Dit betreft het uitgebreide formulier. Een gemeente maakt gebruik van dit formulier wanneer één van de volgende situaties van toepassing is:

- Voor een aanvraag voor het uitgebreide vangnet, waarbij een eigenrisicodrempel van 5% geldt. Hiervoor dient een gemeente over 2022, 2023 en 2024 voor minimaal twee van die jaren een tekort te hebben gehad van minstens 5%.
- Voor een aanvraag voor het reguliere vangnet (eigenrisicodrempel van 7,5%). Hiervoor dient een gemeente over 2023 en/of 2024 een vangnetuitkering te hebben ontvangen.

Uitzondering hierop betreft gemeenten tot 5.000 inwoners. Deze mogen te allen tijde gebruik maken van het basisformulier, ook als in 2023 en/of in 2024 een vangnetuitkering is toegekend of wanneer een aanvraag wordt gedaan voor het uitgebreide vangnet.

Aanpassingen in het format van de pagina's met vragen en ondertekening niet toegestaan

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's met de vragen en ondertekening aanpast.

Meer informatie

Op de website van de Toetsingscommissie staat een verdere toelichting op dit formulier:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2025>

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De checklist staat samen met andere informatie op de website van de VNG:

<https://vng.nl/artikelen/vangnetuitkering-participatiewet-informatie-voor-raadsleden>

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Die geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij of zij instemt. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal 300 à 400 woorden.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

De gemeente Oldambt kampt al meerdere jaren met een structureel tekort op het BUIG-budget. In 2025 bedraagt het tekort circa € 3,3 miljoen. De belangrijkste oorzaak ligt in de omvang en samenstelling van het bijstandsbestand. Een groot deel van de inwoners ontvangt langdurig een bijstandsuitkering, maakt intensief gebruik van sociale voorzieningen (zoals Wmo, jeugdzorg, ggz en schuldhulpverlening) en heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit hangt samen met sociaaleconomische kenmerken die al decennialang aanwezig zijn binnen de gemeente. Daarnaast sluit de vraag vanuit de lokale arbeidsmarkt onvoldoende aan op de ondersteuningsbehoefte, mogelijkheden en competenties van inwoners. Voor een deel van de inwoners geldt bovendien dat sprake is van beperkte ontwikkel- en leermogelijkheden.

Daarnaast is sprake van instroom van nieuwe doelgroepen, waaronder jongeren (die voorheen een beroep konden doen op de Wajong of Wsw) en statushouders. Hoewel deze ontwikkelingen ook landelijk zichtbaar zijn, is de omvang ervan in Oldambt relatief groot. Dit resulteert in een bestand met beperkte dynamiek, een hoge gemiddelde verblijfsduur in de bijstand en relatief hoge lasten per uitkeringsgerechtigde.

Tegelijkertijd laten benchmarkgegevens zien dat de ingezette maatregelen op onderdelen effect beginnen te hebben. Het bijstandsvolume daalt, relatief veel inwoners combineren de uitkering met parttime werk en Oldambt zet bovengemiddeld in op loonkostensubsidie en beschut werk. Desondanks blijft sprake van een groot bestand met langdurige en complexe ondersteuningsvragen, waardoor het tekort structureel van aard is.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

Het college heeft een samenhangend pakket aan maatregelen getroffen dat aansluit op de geschetste oorzaken. Intern is ingezet op intensivering van de uitvoering, onder meer door snellere activering bij instroom, aangepaste werkprocessen en een gerichtere inzet van re-integratie-instrumenten, zoals loonkostensubsidie, werkervaringsplaatsen, jobcoaching en overbruggingsbanen. Hiervoor is deels gebruikgemaakt van externe financiering vanuit NPG-, JTF- en Nij Begun-middelen. Daarnaast wordt het aanbod voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt versterkt via projecten zoals Sociale Inclusie en Talent in Zich(t), waarin participatie en ontwikkeling centraal staan.

Extern werkt de gemeente intensief samen met haar ontwikkelbedrijf Afeer en regiogemeenten in Oost-Groningen. Deze samenwerking is gericht op betere afstemming, duurzamere trajecten en een effectievere inzet van instrumenten voor inwoners met langdurige bijstandsafhankelijkheid. Daarnaast wordt actief gestuurd met behulp van benchmarkgegevens en managementinformatie, zodat ontwikkelingen rondom instroom, uitstroom, herinstroom en verblijfsduur beter gevolgd en bijgestuurd kunnen worden.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Met dit pakket stuurt het college nadrukkelijk op tekortbeperking. De maatregelen zijn gericht op het vergroten van uitstroom waar dat haalbaar is, het voorkomen van instroom in langdurige bijstand en het verkorten van de verblijfsduur in de uitkering.

De eerste effecten van deze aanpak zijn zichtbaar. Uit benchmarkgegevens blijkt dat het bijstandsvolume daalt en dat Oldambt positief scoort op parttime werk, inkomsten uit arbeid, loonkostensubsidie en beschut werk. Deze ontwikkelingen dragen bij aan activering, participatie en beperking van de uitkeringslasten.

Volledige reductie op het tekort op korte termijn is gezien de samenstelling van het bestand niet realistisch. De inzet is daarom gericht op het afremmen van verdere groei van het tekort, stabilisatie van het BUIG-resultaat op middellange termijn en het werken aan een structureel beter beheersbaar bijstandsbestand. De effecten worden gemonitord via managementinformatie, benchmarks en periodiek overleg met uitvoeringspartners, waarbij het college waar nodig bijstuurt.

Op welke wijze heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd?

In dit onderdeel beschrijft het college op hoofdlijnen hoe het de raad betrokken heeft bij het proces vanaf de signalering van het tekort. Daarbij gaat het om het proces van het bepalen en treffen van maatregelen tot aan het moment van het voorleggen van de verklaring van het college aan de raad. Het college geeft aan op welke momenten het de gemeenteraad heeft geïnformeerd. Het college dient hiervoor een X te plaatsen bij de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
x	De kadernota, de begroting.
x	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.
x	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
x	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.
x	Tertiaalrapportages van het sociaal ontwikkelbedrijf Afeer

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdpijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden plaatst het college een X voor de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

X	Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen
	Verzoek om voorlichtingsavond van Afeer

NB: bovenstaande tabel dient pas te worden ingevuld nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

In dit onderdeel dient het college een analyse op te nemen van de oorzaken van het tekort (A1). Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente of de eigen arbeidsmarktregio. Ook dient het college een analyse op te nemen van de effecten van de getroffen maatregelen in voorgaande jaren (A2).

A1. Analyse van de oorzaken van het tekort van de gemeente

De gemeente Oldambt heeft al meerdere jaren te maken met een structureel tekort op het BUIG-budget. In 2024 bedroeg het tekort € 2,8 miljoen en in 2025 bijna € 3,3 miljoen. Dit tekort is in de afgelopen jaren sterk toegenomen en is hoger dan in vergelijkbare gemeenten.

Beschrijving van het tekort:

Gemeente Oldambt kampt al jaren met een tekort op het BUIG-budget. Dit tekort bedroeg in 2025 €3.278.104. Dit bedrag is als volgt berekend:

Netto lasten BUIG-budget 2025	€ 24.655.439
Definitief BUIG-budget 2025	€ 21.377.335
Tekort op BUIG-budget 2025	€ 3.278.104
Tekort in % t.o.v. het BUIG-budget	15,33%

Hiermee voldoet de gemeente Oldambt aan de eerste geldende voorwaarden van de vangnetuitkering, namelijk: 'over 2025 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet'.

Daarnaast voldoet de gemeente Oldambt ook aan de tweede voorwaarden: 'over 2023, 2024 en 2025 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 5%, berekend over alleen de definitief over 2025 toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet'. Dit blijkt uit onderstaande berekening:

Definitief BUIG-budget 2025	€ 21.377.335
Resultaat 2023	- € 1.398.350
Resultaat 2024	- € 2.819.949
Resultaat 2025	- € 3.278.104
Tekort 2022 t/m 2025	€ 7.496.403
Tekort 2022 t/m 2025 in % t.o.v. het BUIG-budget 2025	35,07%

De gemeente Oldambt vraagt een vangnetuitkering aan ter waarde van € 1.674.804 om het tekort uit 2025 op te vangen. Dit bedrag is als volgt berekend:

Tekort t.o.v. het BUIG-budget	Deel van het tekort	Waarvan vergoed:	Totale vergoeding
0% - 7,5%	€ 1.068.867	0%	
7,5% - 12,5%	€ 1.068.867	50%	€ 534.433
Meer dan 12,5%	€ 1.140.371	100%	€ 1.140.371
Omvang vangnetuitkering			€ 1.674.804

Oorzaken van het tekort

De belangrijkste oorzaken zijn:

Groot en langdurig bijstandsbestand

Oldambt kent een relatief groot structureel bijstandsvolume (al sinds de vorming van de gemeente in 2010), dat aanzienlijk hoger ligt dan bij gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal. Dit hangt samen met historische en sociaaleconomische ontwikkelingen in de gemeente.

In het verleden hebben onder andere de beschikbaarheid van betaalbare woonruimte en de instroom van kwetsbare huishoudens, zoals eenoudergezinnen, geleid tot een relatief hoge instroom in de bijstand. In combinatie met beperkte uitstroommogelijkheden heeft dit geleid tot een zogenoemd 'granieten bestand'.

Daarnaast verblijft een groot deel van de inwoners langdurig in de uitkering: bijna de helft ontvangt langer dan vijf jaar een uitkering. Deze groep heeft doorgaans een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Beperkte uitstroom naar werk

De uitstroom naar werk blijft achter ten opzichte van landelijke gemiddelden. Tegelijkertijd worden de uitstroombestemmingen voor inwoners met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt gerealiseerd. Dit wordt verklaard door de samenstelling van het bestand. Inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt stromen in de regel uit naar werk. Daartegenover staat een grote groep inwoners met een langdurige en complexe ondersteuningsbehoefte, voor wie uitstroom naar werk minder snel of niet haalbaar is.

Omdat deze groep relatief groot is in Oldambt, blijft de totale uitstroom naar werk achter. Een aanzienlijk deel van de uitstroom bestaat daarnaast uit natuurlijk verloop, zoals pensionering of verhuizing.

Veranderende en complexere doelgroep

De doelgroep in de bijstand in Oldambt wordt zwaarder en complexer. Dit blijkt uit de relatief grote groep inwoners van 55 jaar en ouder, een groeiende groep jongeren met multiproblematiek en een substantiële groep statushouders met een taal- en integratieachterstand.

Deze ontwikkeling is ook in andere gemeenten zichtbaar. In Oldambt is de omvang van deze groepen echter relatief groot. Hierdoor is het totale beroep op sociale voorzieningen hoger dan in vergelijkbare gemeenten. Tegelijkertijd vergroot dit de afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor intensievere ondersteuning nodig is.

Aanbod voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt

Een aanzienlijk deel van het bestand bevindt zich op de onderste treden van de participatieladder (75%). Voor deze groep is uitstroom naar regulier werk op korte termijn vaak niet haalbaar. Mede doordat voor een deel van de inwoners geldt dat er sprake is van beperkte ontwikkel- en leermogelijkheden

Het aanbod gericht op participatie en ontwikkeling is de afgelopen jaren uitgebreid, maar nog niet in verhouding tot de omvang van de doelgroep. Hierdoor blijft de verblijfsduur in de uitkering relatief lang.

Structurele kenmerken van de gemeente (nadeelpositie)

De gemeente Oldambt heeft kenmerken die samenhangen met een structureel hogere bijstandsafhankelijkheid, zoals:

- een sociaaleconomische structuur met relatief lage inkomens en hogere werkloosheid;
- een arbeidsmarkt die niet volledig aansluit op de mogelijkheden van de doelgroep;
- de afbouw van de sociale werkvoorziening (Wsw), waardoor een deel van de doelgroep sinds 2015 instroomt in de Participatiewet (de Wsw was tot voor kort de grootste werkgever).

Als zogenoemde nadeelgemeente ontvangt Oldambt relatief minder BUIG-budget.

Regionale arbeidsmarkt en instroom

Hoewel er in de regio sprake is van arbeidskrapte, sluit het beschikbare werk niet altijd aan bij de mogelijkheden van de doelgroep. Daarnaast is sprake van instroom die het bestand op peil houdt, waardoor de omvang van het bestand slechts beperkt afneemt.

De hierboven beschreven oorzaken en ontwikkelingen bevestigen dat een belangrijk deel van het tekort samenhangt met langdurige bijstandsafhankelijkheid en beperkte uitstroombmogelijkheden, hetgeen vraagt om een realistische en langdurige inzet gericht op tekortbeperking.

A2. Analyse van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren

De gemeente Oldambt heeft in de afgelopen jaren verschillende maatregelen getroffen om het BUIG-tekort te beperken en de uitstroom naar werk en participatie te vergroten. Daarbij is ingezet op intensivering van re-integratie, versterking van de samenwerking met uitvoeringspartners en een gerichtere inzet van instrumenten zoals loonkostensubsidie, beschut werk, werkervaringsplaatsen en overbrugbanen.

De eerste effecten van deze maatregelen zijn zichtbaar in de benchmarkgegevens van Divosa Werk & Inkomen (maart 2026). Het BUIG-volume van Oldambt is ten opzichte van december 2023 gedaald naar index 92,9, terwijl landelijk sprake is van een lichte stijging. Daarnaast laat Oldambt positieve resultaten zien op het aandeel parttime werkenden in de bijstand, de hoogte van verrekende inkomsten uit arbeid, de inzet van loonkostensubsidie en beschut werk.

De benchmark laat tevens zien dat relatief veel inwoners in Oldambt parttime werken naast de uitkering en dat de inkomsten uit arbeid relatief hoog zijn. Dit draagt bij aan beperking van de uitkeringslasten en vergroot de kans op verdere uitstroom richting werk. Ook de inzet van loonkostensubsidie en beschut werk ligt bovengemiddeld.

Tegelijkertijd blijkt uit de benchmark dat sprake blijft van structurele aandachtspunten. De herinstroom is relatief hoog, de gemiddelde verblijfsduur in de uitkering stijgt en een groot deel van het bestand ontvangt langer dan vijf jaar een uitkering. Dit bevestigt het beeld dat de gemeente te maken heeft met een omvangrijke doelgroep met langdurige en complexe ondersteuningsvragen.

De ervaringen uit de afgelopen jaren bevestigen daarmee enerzijds dat gerichte inzet op uitstroom en participatie effect sorteert, maar anderzijds ook dat het structurele tekort nauw samenhangt met de omvang en samenstelling van het bestand. Dit vraagt om een langdurige en realistische inzet gericht op tekortbeperking, participatie en beheersing van de verblijfsduur in de bijstand.

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Onder een externe maatregel wordt verstaan: een maatregel die tot stand is gekomen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente). Bij B2 wordt aan de hand van drie vragen beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden deze als intern aangemerkt.

Bij B1 (beschrijving getroffen interne maatregelen) en B2 (Beschrijving getroffen externe maatregelen) mag het college ingaan op eerder getroffen maatregelen die in 2025 zijn voortgezet. Ook kan het college ingaan op maatregelen die na evaluatie zijn stopgezet en op maatregelen die vanaf 2025 nieuw zijn getroffen.

Het college dient bij B1 minimaal één interne maatregel en bij B2 minimaal één externe maatregel te benoemen. Vereiste hierbij is dat deze maatregelen vóór 15 augustus 2026 zijn getroffen.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

De gemeente Oldambt heeft in 2025 verschillende maatregelen getroffen en voortgezet om inwoners beter te ondersteunen richting werk en participatie en om het beroep op de bijstand te beperken. De huidige inzet bouwt voort op de in 2023 ingezette actielijn Arbeidsparticipatie, gericht op meer regie op instroom, activering van het zittend bestand en beter inzicht in de doelgroep.”

Aanpassing werkprocessen Werk en Inkomen

De werkprocessen binnen Werk en Inkomen zijn aangepast om efficiënter te werken en inwoners sneller te ondersteunen. Intake en begeleiding vinden meer in samenhang plaats, waardoor sneller zicht ontstaat op mogelijkheden voor werk of participatie.

Versnellen van activering bij instroom

Bij nieuwe aanvragen wordt sneller bepaald wat inwoners kunnen en nodig hebben. Hierdoor kan eerder gestart worden met een traject richting werk of participatie.

Inzet en versterking re-integratie-instrumenten

De gemeente zet actief instrumenten in zoals loonkostensubsidie, werkervaringsplaatsen en jobcoaching. Deze inzet is gericht op het vergroten van de uitstroom naar werk en het opdoen van werkervaring. De gemeente zet daarnaast overbrugbanen in als instrument voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, gericht op het overbruggen van de stap naar regulier werk.

Versterking dienstverlening voor specifieke doelgroepen

De dienstverlening voor statushouders, jongeren en 55-plussers wordt stapsgewijs versterkt, onder andere door inzet van trajecten zoals IPS en REA.

Ontwikkeling participatie- en ontwikkelaanbod

Het aanbod voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt wordt uitgebreid, onder andere via het project Sociale Inclusie en de verdere ontwikkeling van Talent in Zich(t).

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Elke getroffen maatregel wordt beschreven met de naam van de maatregel, een omschrijving van de maatregel en gevolgd door de antwoorden op elk van de volgende drie vragen over die maatregel:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Beschrijving externe maatregelen

De gemeente Oldambt werkt samen met externe partners om inwoners beter te begeleiden en de uitstroom naar werk en participatie te vergroten.

Samenwerking met Afeer (sociaal ontwikkelbedrijf)

De gemeente werkt intensief samen met Afeer bij de begeleiding van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

1. Op welke wijze heeft consultatie plaatsgevonden?

Er is structureel overleg tussen de gemeente en Afeer over de uitvoering van de Participatiewet, de inzet van instrumenten en de begeleiding van inwoners. Afeer heeft nauwe banden met het lokale bedrijfsleven en weet zodoende waar de vraag ligt. Ook wordt op individueel niveau (casusniveau) afgestemd.

2. Wat was de inbreng van de externe partij?

Afeer brengt praktijkkennis in over wat inwoners nodig hebben en wat wel en niet werkt in trajecten richting werk of participatie. Ook wordt meegedacht over de inrichting van de samenwerking en de werkprocessen.

3. Hoe heeft dit geleid tot maatregelen?

De samenwerking heeft geleid tot een meer gerichtere inzet van instrumenten en een verbetering van de gegevensuitwisseling. De samenwerking en werkwijze zijn nog in ontwikkeling en vragen om blijvende afstemming en nieuwe afspraken. Hier wordt actief op gestuurd, met als doel inwoners beter en sneller te begeleiden.

Inzet impuls gelden en regionale samenwerking

De gemeente werkt samen met Afeer en regiogemeenten aan de inzet van impuls gelden en dit vormt de basis voor verdere visieontwikkeling voor werk en participatie in 2026 .

1. Op welke wijze heeft consultatie plaatsgevonden?

Er is overleg geweest met Afeer en regiogemeenten over de inzet van deze middelen en de inrichting van de uitvoering.

2. Wat was de inbreng van de externe partijen?

De partners hebben input geleverd op basis van hun ervaringen in de praktijk, onder andere over wat nodig is om inwoners beter te ondersteunen.

3. Hoe heeft dit geleid tot maatregelen?

Dit traject is nog in ontwikkeling, maar heeft al geleid tot eerste inzichten voor de verdere inrichting van de uitvoering en de inzet van middelen.

Deze doorontwikkeling van de samenwerking is gericht op duurzamere trajecten en minder herinstroom, waarmee wordt bijgedragen aan tekortbeperking

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie (C1). Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Ook wordt aangegeven hoe het effect van de maatregelen wordt gemonitord (C2).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd (C1). Indien het kwantificeren van het effect van maatregelen slecht of niet mogelijk is, kan het college volstaan met een kwalitatieve toelichting.

C1. Beoogd effect van de getroffen maatregelen op de verdere tekortreductie.

Met de in 2025 getroffen interne en externe maatregelen zet de gemeente Oldambt in op verdere beperking van het tekort op het BUIG-budget. De maatregelen zijn gericht op:

- het vergroten van uitstroom waar dat realistisch is;
- het voorkomen van instroom in langdurige bijstand;
- het verkorten van de verblijfsduur van inwoners die reeds langdurig afhankelijk zijn van de bijstand.

Door snellere en gerichtere activering bij instroom verwacht de gemeente dat inwoners eerder in beeld komen en sneller starten met een passend traject richting werk of participatie. Daarnaast wordt het participatie- en ontwikkelaanbod voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt uitgebreid, waardoor meer inwoners actief blijven deelnemen aan participatie- en ontwikkeltrajecten.

De gemeente verwacht daarnaast dat de versterkte inzet van instrumenten zoals loonkostensubsidie, werkervaringsplaatsen, jobcoaching en overbrugbanen bijdraagt aan een verdere vergroting van de uitstroom naar werk. Uit benchmarkgegevens blijkt dat Oldambt reeds positief scoort op parttime werk, inkomsten uit arbeid, loonkostensubsidie en beschut werk. Deze ontwikkelingen vormen belangrijke indicatoren voor activering en duurzame participatie.

Tegelijkertijd is gezien de samenstelling van het bestand en de beperkte beïnvloedbaarheid van externe factoren geen volledige tekortreductie op korte termijn realistisch. De maatregelen zijn daarom primair gericht op:

- het afremmen van verdere groei van het tekort;
- stabilisatie van het BUIG-resultaat op middellange termijn;
- het werken aan een structureel beter beheersbaar bijstandsbestand.

C2. De wijze waarop het effect van de maatregelen wordt gemonitord.

De gemeente monitort het effect van de maatregelen met behulp van managementinformatie, periodieke rapportages en landelijke benchmarks.

De gemeente maakt hierbij actief gebruik van de Divosa Benchmark Werk & Inkomen als sturingsinstrument. Deze benchmark biedt maandelijks inzicht in ontwikkelingen rondom instroom, uitstroom, herinstroom, verblijfsduur, parttime werk, inzet van voorzieningen, loonkostensubsidie en

beschut werk. Hierdoor kan tijdig worden bijgestuurd op ontwikkelingen die van invloed zijn op het BUIG-resultaat.

Uit de benchmark blijkt onder andere dat Oldambt positief scoort op volumeontwikkeling, parttime werk, verrekende inkomsten en de inzet van loonkostensubsidie en beschut werk. Tegelijkertijd blijven aandachtspunten zichtbaar, zoals hoge herinstroom en langdurige uitkeringsafhankelijkheid. Deze inzichten worden gebruikt bij beleidsontwikkeling, uitvoeringssturing en het verder verbeteren van werkprocessen en samenwerking met uitvoeringspartners.

Daarnaast vindt periodiek overleg plaats met Afeer over de voortgang van trajecten, de resultaten van de inzet en de knelpunten in de uitvoering. Op basis hiervan worden waar nodig werkprocessen en de inzet van instrumenten aangepast. De gemeente werkt daarnaast aan verdere verbetering van monitoring en gegevensuitwisseling, zodat steeds beter inzicht ontstaat in de effectiviteit van de ingezette maatregelen.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. Omdat de financiering van de bijstand via de gemeenten verloopt, is het aan de colleges en raden van gemeenten om de aanvraag op te stellen en in te dienen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekeningen zijn gezet.

De verklaring is slechts geldig indien het college deze met het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier heeft aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt verklaart dat het vóór 15 augustus 2026 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 19 mei 2026

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: Berlinda Aukema

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: Cora-Yfke Sikkema

2. Instemming gemeenteraad

In artikel 10, eerste lid, onderdeel d, Besluit Participatiewet staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Ondertekening

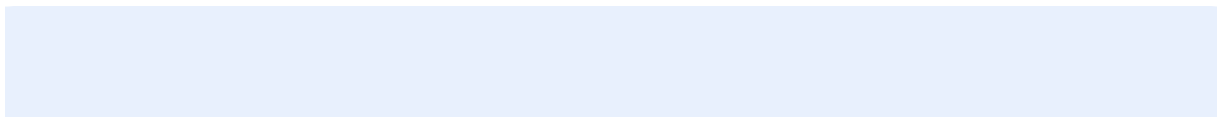
De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2026 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Oldambt stemt in met de onder 1 door het college van deze gemeente afgegeven verklaring.

Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

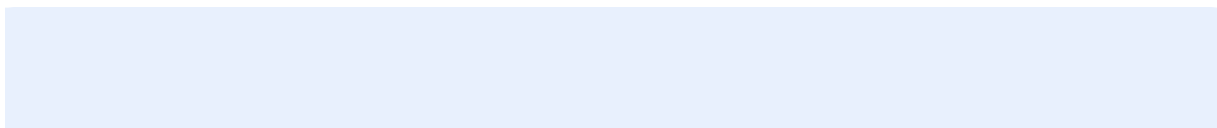
Datum 24 juni 2026

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: Cora-Yfke Sikkema

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: Jelte van der Meer